

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Wijziging van de Regeling voertuigen voor een verbod op het verwijderen van een emissiebeheersingssysteem

1. Wat is de aanleiding?

Nieuwe auto's die op de markt worden gebracht moeten aan de Europese emissie-eisen voldoen. Daarvoor rusten fabrikanten nieuwe auto's met allerlei technische voorzieningen uit, zoals een roetfilter, uitlaatgasrecirculatie en katalysatoren. Vanzelfsprekend is het de bedoeling dat deze voorzieningen goed blijven functioneren nadat voertuigen op de markt zijn gebracht en deelnemen aan het dagelijkse verkeer. In 2015 is een oud verbod op het verwijderen van roetfilters komen te vervallen. Dit verbod bleek in de praktijk niet handhaafbaar, waardoor het in materiële zin haar uitwerking miste. Op 10 december 2015 is de komst van een nieuw verbod aan de Tweede Kamer gemeld¹. Dit nieuwe verbod moet daadwerkelijk optreden tegen het verwijderen van roetfilters of het rijden in een auto met verwijderd roetfilter mogelijk maken. De voorgestelde wijziging voorziet in dit nieuwe verbod.

2. Wie zijn betrokken?

De volgende doelgroepen worden door de regeling geraakt:

- Voertuigeigenaren

Voor eigenaren van personenauto's van 2011 of later, bestelauto's van 2012 of later en vrachtauto's en bussen van 2014 of later wordt het verboden dat het roetfilter wordt verwijderd. Filterverwijdering bij chiptuning wordt ook verboden. Het verbod geldt tevens voor andere systemen voor beheersing van de uitlaatgasemissies van voertuigen, zoals een geregelde driewegkatalysator.

- Garagebedrijven

Garagebedrijven mogen geen roetfilters verwijderen bij auto's personenauto's van 2011 of later, bestelauto's van 2012 of later en vrachtauto's en bussen van 2014 of later. Bij voertuigen van voor deze datums is verwijdering van een roetfilter toegestaan, mits het voertuig daarna direct doorgaat naar een keuringsstation van de RDW voor een individuele keuring. Als er een erkenningsregeling wordt ingevoerd, mag een erkend ombouwbedrijf de wijziging van de constructie zelf afhandelen. Het erkende ombouwbedrijf verklaart dan richting de RDW dat het roetfilter is verwijderd. De RDW past vervolgens de registratie in het kentekenregister aan. Een

¹ Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/12/10/monitoringsrapportage-nsl-2015>

RDW-keuring is dan niet verplicht.

- Inwoners van Nederland

Onder het nieuwe verbod is het niet toegestaan dat roetfilters bij moderne dieselauto's roetfilters worden verwijderd. Het gevolg hiervan is dat de lucht schoner en gezonder wordt.

3. Wat is het probleem?

Bij de verbranding van diesel in de motor van een auto ontstaan roetdeeltjes. Deze roetdeeltjes worden via de uitlaat in de omgeving uitgestoten. Roetdeeltjes hebben een negatief effect op de gezondheid van mensen, omdat ze via de longen in het menselijk lichaam terecht komen. Om de uitstoot van roetdeeltjes door dieselauto's terug te dringen, zijn moderne dieselauto's uitgerust met een roetfilter. Roetfilters zijn zeer effectief: een goed werkend filter vermindert de uitstoot van roet door dieselpersonenwagens met 95 tot 99%. Vanzelfsprekend is het de bedoeling dat deze voorzieningen goed blijven functioneren nadat voertuigen op de markt zijn gebracht.

Roetfilters van dieselauto's worden regelmatig verwijderd of buiten werking gesteld. Een roetfilter kan bijvoorbeeld verstopt raken of kapot gaan. Het filter moet dan extern worden gereinigd of worden vervangen. Met name het vervangen van een roetfilter kan een kostbare zaak zijn. Autobezitters kiezen er daarom soms voor het filter te laten verwijderen. Ook wordt het verwijderen van een roetfilter aangeboden als onderdeel van chip-tuning van voertuigen. Auto's met een verwijderd roetfilter zijn slecht voor de luchtkwaliteit. Het is daarom belangrijk te zorgen dat roetfilters gedurende de levensduur van het voertuig goed blijven functioneren en niet worden verwijderd.

4. Wat is het doel?

Het doel van het wijzigingsvoorstel van de Regeling voertuigen is tegen te gaan dat systemen voor het reduceren van de emissies worden verwijderd of buiten werking worden gesteld, als deze voorzieningen nodig zijn om aan de emissie-eisen te voldoen. Met de wijziging wordt een nieuw verbod op het verwijderen van roetfilters tot stand gebracht.

Met dit nieuwe verbod worden aanpassingen aan een emissiebeheersingssysteem, welke leiden tot wijziging van het emissieniveau, als een wijziging van de constructie gezien. Na wijziging van de constructie dient een voertuig te voldoen aan de destijds geldende eisen voor toelating tot het verkeer op de weg. Moderne dieselauto's kunnen hier alleen aan voldoen met een door de fabrikant gemonteerde roetfilter.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Om aan Europese emissienormstelling te voldoen rusten fabrikanten dieselauto's met een roetfilter uit. Er is echter geen regelgeving die vereist dat gebruikers roetfilters goed onderhouden en niet laten verwijderen. Zonder het nieuwe verbod is de verwachting dat het roetfilter bij een steeds groter aantal dieselauto's wordt verwijderd. Naarmate dieselauto's ouder worden en meer kilometers hebben gereden, is de onderhoudsbehoefte aan roetfilters groter. Auto's met verwijderd roetfilter stoten meer roetdeeltjes uit en zijn hierdoor nadelig voor de gezondheid. Overheidsinterventie is daarom gerechtvaardigd.

6. Wat is het beste instrument?

Aanmerking van aanpassingen aan emissiebeheersingssystemen als een wijziging van de constructie van het voertuig, zoals bedoeld in Hoofdstuk 6 van de Regeling voertuigen, is het beste instrument voor invoering van het nieuwe verbod. Bij personenauto's van 2011 of later, bestelauto's van 2012 of later en vrachtauto's en bussen van 2014 mag het roetfilter dan niet worden verwijderd. Het voertuig voldoet dan niet meer aan de eisen voor toelating van het verkeer op de weg. Bij voertuigen van vóór deze data is dit wel toegestaan, mits de wijziging in het kentekenregister van de RDW is vastgelegd. Door het verbod op te zetten als een wijziging van de constructie hoeft bij oudere voertuigen, waarbij het filter is verwijderd, geen nieuw filter te worden teruggeplaatst. Overweging hierbij is dat bij de eerste voertuigen met filter vaker motortechnische problemen voorkomen die tot filterverwijdering leiden. Bovendien is het terugplaatsen van een nieuw roetfilter bij deze voertuigen naar verhouding duur.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het verwachte effect van de regeling is dat roetfilters niet meer worden verwijderd. Onder het nieuwe verbod moeten verstopte en defecte roetfilters extern worden gereinigd of vervangen worden. Daarnaast is roetfilterverwijdering bij chiptuning niet meer toegestaan. Het gevolg hiervan is minder verwijdering van roetfilters, Schonere lucht door minder uitstoot van roetdeeltjes en afname van de nadelige gevolgen van roetdeeltjes op de gezondheid van de bevolking.